

Riedel Miklós

Átadták a Magyar Kémia Oktatásért díjakat

Az idén ismét – immár 17. alkalommal – négy kémiatanár vehette át kiemelkedő szakmai munkásságáért a Magyar Kémia Oktatásért díjat. Az elismerést a Richter Gedeon Alapítvány a Magyar Kémia Oktatásért kuratóriuma évente ítéli oda olyan általános és középiskolai kémiatanároknak, akik áldozatos munkájukkal kiemelt figyelmet fordítanak a kémia megszerettetésére, a tehetséges diákok felkarolására. Az alapítványt a vezető hazai gyógyszergyártó vállalat azzal a szándékkal hozta létre, hogy a magyar kémiaoktatásban közvetlenül vállalhasson támogató szerepet, hiszen a nemzetgazdaság versenyképességének alakulása nagymértékben függ az oktatás színvonalától.

Az ünnepélyes díjátadóra 2015. november 10-én az MTA Vörösmarty termében került sor. Dr. Szántay Csaba, az alapítvány kuratóriumának elnöke személyes hangú bevezetésében elmondta, hogy a felterjesztő leveleket – különösen a volt diákok sorait – olvasva ismét meggyőződött a személyes kiválóság fontosságáról. Az egyik diák is utalt erre ünnepi köszöntőjében: „ha a tanár nő történelmet tanított volna, most talán azzal foglalkoznék”. Tegyük hozzá, szerencsére kémiát tanított! A díjakat Dr. Pellioniszné Dr. Paróczai Margit, a Richter Gedeon Nyrt. emberierőforrás-igazgatója adta át a kitüntetetteknek. Köszöntőjében elmondta, hogy a szakmai szempontokon túl hatással van rá az ünnepség belső melegsége is. A díjátadás kedves színfoltja volt ugyanis, hogy az ünnepeket volt diákjaik is köszöntötték felidézve a személyes kapcsolatokat, élményeket hajdani tanárukkal.

Az idei díjazottak

Dr. Borbás Réka 1999-ben szerezte meg a matematika-kémia tanári diplomát, majd a kutató munkája eredményeként 2004-ben a PhD fokozatot. A budapesti Szent István Gimnáziumban diákjai sikeresen szerepelnek szinte az összes hazai (Hevesy és Irinyi kémiaversenyek, OKTV) és nemzetközi kémiai versenyen. A Nemzetközi Kémiai Diákolimpián bronzérmes diákja köszöntő szavai szerint a tanár nő vezette nyári kémiatáborokban akkora a lelkesedés, hogy a munka nem

a reggeli után kezdődik, hanem úgy tűnik „kémiazás közben néha reggelizünk, ebédelünk is”.

Raákné Kiss Erzsébet 1976-ban szerzett kémia-fizika szakos diplomát. Pedagógusi munkáját általános iskolában kezdte, majd a budapesti Toldy Ferenc Gimnáziumban folytatta. Munkaközösség-vezetőként évtizedes szervező munkája során tudását nemcsak tanulóinak, hanem a fiatal kémiantanár generációnak is átadta, akik most folytatják munkáját. Az őt köszöntő egyik volt diákja elmondta, hogy gimnáziumi éveit kezdettől nem is a kémia érdekelte, és a tanárnőnek köszönheti, hogy ő ma már a Richter gyár megbecsült kutatója.

Dr. Stankovics Éva 1979-ben szerzett kémia-áruismeret szakos tanári diplomát, majd 1982-ben doktori fokozatot. Életét a vegyésztechnikus-képzésnek szentelte kezdetben az Irinyi János, majd a Petrik Lajos Vegyipari Szakközépiskolában. Főleg a laboratóriumi gyakorlatokban adja át tudását tanítványainak, akik derekasan megállják a helyüket az iparban, kutatásban. A legjobbak pedig eredményesen szerepelnek hazai szakmai versenyeken (OKTV, SZÉTV, OMTV), sőt a Grand Prix Chimique nemzetközi vegyésztechnikus diákolimpián is.

Sós Mária, a szegedi Tabán Általános Iskola tanára, 1983-ban matematika-kémia szakos tanárként diplomázott, majd matematikus végzettséget is szerzett. Hatalmas energiával és lelkesedéssel végzi tehetséggondozó munkáját, tanítványai rendszeres résztvevői a kémiai tanulmányi versenyeknek. Talán ennél is fontosabb, hogy megszeretteti a kémiát a gyerekekkel, akik ebben az életkorban még fogékonyak a természet izgalmas világára. Az őt üdvözlő volt diákja – most szegedi MSc hallgató – elmondta, hogy a gimnáziumba lépve először szinte el sem hitte, hogy az ott tanuló száraz ismeretanyag ugyanaz a kémia, amit ő annyira megkedvelt az általános iskolában. Sajnos ez az érdeklődésvesztés a gimnáziumi tanárok minden erőfeszítése ellenére általában jellemző a kémiaoktatásra. Ismerjük a problémát, talán elkelve egy szemléletváltás a tantervekben. Persze könnyű ezt mondani, de nehéz megvalósítani, főleg olyan csekély óraszámban, mint amekkora manapság a kémiára jut az iskolában.

A díjátadó ünnepség színvonalát minden évben zenei és prózai műsor is emeli. Kubik Anna művésznő – aki saját szavai szerint is már szinte otthon érzi magát a kémikusok körében – ez alkalommal Kosztolányi Dezső édesapjáról írt meghatóan szép írását mondta el. Megeleleve-

nedett a szabadkai természetrájtanáár személye és kísérletező világa a leideni palackkal, a csillogó higanycseppel és a költő által máshol megénekelt színes tintákkal. A most kitüntetett tanárok a hajdani nagyok nyomdokain járnak. Gratulálunk a díjazottaknak! Mindnyájunk nevében köszönjük áldozatos munkájukat, de nem csak a most kitüntetetteket, hanem az egész magyar kémiaatanár társadalomét. Reméljük, hogy a jövőben is sok sikeres kolléga kerülhet a Magyar Kémia Oktatásért díj kitüntetettjeinek rangos sorába.

Dr. Riedel Miklós (a kuratórium titkára), Raákné Kiss Erzsébet és Sós Mária (díjazottak), Dr. Szántay Csaba (a kuratórium elnöke), Dr. Pellioniszné Dr. Paróczai Margit (emberierőforrás-igazgató, Richter Gedeon Rt), Dr. Stankovics Éva és Dr. Borbás Réka (díjazottak), Fogarasi József (a kuratórium tagja)

Átadták a Rátz Tanár Úr életműdíjakat

Tizenötödik alkalommal adták át a Rátz Tanár Úr életműdíjakat a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. Az Ericsson Magyarország, a Graphisoft SE és a Richter Gedeon Nyrt. által létrehozott Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért évente díjazza két-két matematika, fizika, kémia és biológia szakos középiskolai tanár kiemelkedő munkásságát tantárgya népszerűsítésében és a fiatal tehetségek gondozásában elért eredményeiért. A jubileumi díjátadón – az alapító cégek képviselői mellett – ünnepi beszédet mondott *Czunyiné dr. Bertalan Judit* köznevelésért felelős államtitkár. A Rátz Tanár Úr életműdíj a reálszakos tanári pálya társadalmi elismertségének és anyagi megbecsülésének ösztönzése mellett az elmúlt 15 év során a hazai természettudományos oktatás, és egyben a közoktatás egyik legrangosabb elismerése lett.

2015. díjazott tanárai

Kémia

Balázs Katalin (Budapest) ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Általános Iskola és Gyakorló Gimnázium

Sipos István (Sárospatak) Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona

Biológia

Nagyné Horváth Emília (Budapest) Bem József Általános Iskola

Dr. Tóth Albert (Kisújszállás) Szolnoki Főiskola

Matematika

Dr. Pálfalvi Józsefné (Budapest) ELTE Természettudományi Kar Matematikai Intézet Matematikatanítási és Módszertani Központ

Mike János (Szeged) Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium

Fizika

Dr. Honyek Gyula (Budapest) ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Általános Iskola és Gyakorló Gimnázium

Dr. Mező Tamás (Szeged) Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium

Balázs Katalin 1984-ben szerzett az ELTE-n biológia-kémia szakos tanári diplomát. Az egyetem befejezése óta az ELTE Radnóti Miklós Általános Iskola és Gimnázium tanára, majd 1995-től kémia vezetőtanára, 2015-től mestertanár.

Kreatív és innovatív tanáregyéniség, aki nyitott a tartalmi és módszertani változásokra. A kémia tantárgy iránti elkötelezettségét jelzik az általa írt tankönyvek, tanítási segédletek, amelyek tanárnak és diáknak taníthatóvá, illetve tanulhatóvá teszik a kémia ismeretanyagát. Tananyagfejlesztő munkájában szem előtt tartja, hogy a létrehozott eszköztár szakmailag igényes, de a tanítványok életkorának

megfelelő legyen. Számos publikációja bizonyítja hivatástudatát, naprakész tudását, és annak alkalmazhatóságát.

Publikációs tevékenységében a kémia tantárgyhoz kötődő mesekönyvtől, az általános iskolás korosztálynak íródott tankönyveken keresztül, a középiskolásoknak szóló rendszerező kiadványig minden megtalálható. Digitális tananyagokat és fejlesztő feladatokat is kidolgozott. A 7-8. osztályos tankönyvéhez készített interaktív tananyaga Magyar Termék Nagydíjat kapott.

1997 óta szervez iskolájában természetkutató táborokat, ahol a tanév során elsajátított ismeretek szintetizálása történik.

Tanári munkájának színvonalát jelzi a tanárjelöltekkel való alapos és eredményes foglalkozás. Diákjai az Irinyi Országos Középiskolai Kémiaversenyen, valamint az OKTV-n, a veszprémi Nemzetközi Környezettudományi Diákkonferencián az élmezőnyben végeznek. Egyik meghatározó egyénisége az iskolában zajló tehetséggondozó munkának. Mindezek mellett saját szakmai és módszertani felkészültségét is folyamatosan fejleszti.

Szakmai aktivitását jelzi, hogy szerepel a szakértői és az Országos Vizsgaelnöki Névjegyzéken, pedagógiai fejlesztőként az OFI kémia munkacsoportjában dolgozik, illetve a Pázmány Péter Katolikus Egyetem elsőéves hallgatói számára is tartott előadásokat. Színvonalas tanári hivatásának méltó elismerése a Rátz Tanár Úr életműdíj.

Sipos István 1957-től negyven éven át nyugdíjba vonulásáig a Sárospataki Református Gimnázium kémiatanára volt.

Sipos István tanár úr életműve a nagy múltú Sárospataki Református Kollégium híres pataki tudós tanárai munkásságának, a pataki hagyományoknak egyenes folytatása. A kémia oktatása évtizedeken át szívügye volt. A kémiaszertár fejlesztése, tanulóinak a kémia tanulmányi versenyekre való sikeres felkészítése, a kémia tantárgy megszerettetése fontos feladata volt. Nevelő-oktató tevékenysége, közéleti, valamint szervező munkássága példát adott tanártársainak is.

Tanítványainak nem csupán kimagasló szakértői tudásával, hanem emberi értékrendszerével is utat mutatott, sokuknak követendő példát jelentett. Diákjai személyében kiváló pedagógust, egyben ragyogó embert ismerhettek meg. Több generáción keresztül követte a tehetséges tanulókat, esetenként a gyermekeiket is. Egykori tanítványai közül ma többen vezetőtanárok, egyetemi oktatók, kutatók, vállalatvezetők.

A kezdetektől a Sárospataki Diákvegyész Napok társszervezője. Ez a rendezvény azóta országos diákkonferenciává nőtte ki magát, amelyen a határon túli magyar (erdélyi, felvidéki, vajdasági és kárpátaljai) középiskolák diákjai is részt vesznek. Legutóbb 2014-ben rendezték meg Sárospatakon a XV. Országos Diákvegyész Napokat a Sárospataki Református Általános Iskola és Gimnázium szervezésében. A diákkonferencián a tanulók tízperces, laboratóriumi kísérletekkel is szemléltetett előadásokban mutathatják be a tehetséggondozó kémia szakkörökön végzett kutatómunkájuk eredményeit. A diákok teljesítményét a hazai vegyésztársadalom kiemelkedő szaktekintélyei bírálják el.

Sipos tanár úr máig aktív résztvevője az Országos Diákvegyész Napokkal kapcsolatos szervezőmunkának, a sárospataki gimnazisták felkészítésének és a versenyek lebonyolításának. Évtizedeken át folytatott önzetlen és eredményes szervező és tehetséggondozó munkájának méltó elismerése a Rátz Tanár Úr életműdíj.